

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prandului Nr. 18. Inseratele se primesc la administraţie. Preţul după tariful şi înveşit Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Autonomie bisericească şi educaţie politică.

E vorba de autonomia bisericească gr. or. române din Ungaria şi Transilvania şi de influenţa pe care a avut-o ori ar fi putut să o aibă aplicarea ei asupra educaţiei civice şi asupra culturii politice a neamului românesc din această ţară.

A trecut aproape o jumătate de veac de când această autonomie este marticolată, prin articolul de lege IX ex. 1868, adică declarată ca parte fundamentală din Constituţia patriei noastre; de când o avem codificată cu toate amănuntele ei în Statutul organic sancţionat la 28 Maiu 1869 şi în fine de când aplicăm acest Statut ca lege pozitivă a bisericei noastre naţionale. Avem deci afară de ficţiunea legală, care eschide orice scuzare a eventualei noastre neştiinţe, şi motive absolut reale pentruca să presupunem, că cetăţenii de naţionalitate română ai patriei cunosc această lege fundamentală a bisericei noastre, iar dela credincioşii acestei biserice putem pretinde cu tot dreptul ca s-o cunoască chiar şi în amănuntele ei. Cu toate acestea o reprivire evocatoare asupra ei nu va fi de prisos, aşa cred, pentru nimenea dintre noi.

Moartea regretatului arhiepiscop şi mitropolit Ioan Meşianu ne-a dat prilejul, ca în cursul acestui an să vedem punându-se în aplicare o bună şi foarte importantă parte a ei şi, încontestabil, sub cele mai grele împrejurări. Dacă vrem deci ca să urmărim cu atenţie înţelegătoare procedurile, actele şi faptele în cari se va desfăşura această aplicare de lege pozitivă, avem trebuinţa inevitabilă de a ne evoca

în memorie cât mai bine însaşi legea.

Această operaţie de reimprespătare o putem face în două feluri. Revenirea asupra dispoziţiilor speciale să o considerăm ca datorinţă de conştiinţă individuală şi apoi să o lăsăm în grija particulară a fiecărui Român cu simţ şi cu pricepere pentru afacerile publice ale neamului său şi ale patriei sale. Asupra principiilor fundamentale şi a sistemelor mondiale însă pe care este clădită şi organizată această frumoasă autonomie precum şi asupra scopurilor şi problemelor mari, pe cari le urmăreşte ea — este bine şi folositor, aşa cred, să revenim puţin în plină publicitate. Câteva indicaţii evocatoare sunt de-ajuns şi în această privinţă.

Ca elemente constitutive ale bisericei gr. or. române din Ungaria sunt declarate şi recunoscute: întreaga preoţie şi toţi credincioşii mireni.

Fiecare preot, de mir ori călugăr, şi fiecare credincios mirean, de sine stătător şi trecut în lista parohienilor a singuraticelor parohii, posedă dreptul de vot egal, pe care îl exercită în două feluri. În sinodul parohial din parohia, unde îşi are domiciliul permanent, individual şi direct, iar în sinoadele protopresbiterale, eparhiale şi mitropolitane (Congresul) indirect, adică prin deputaţii pe cari şi-i aleg, tot direct, în sinodul parohial respective în colegiul electoral protopresbiterale.

Proporţia de reprezentare este de 1:2. Adică preoţimea în o treime, şi credincioşii mireni în două treimi, dar fiecare cu vot egal. Să luăm ca exemplu Congresul naţional bisericesc, adică Sinodul mitropolitan, ai cărui membrii se aleg peste câteva săptămâni şi care se compune, ca Congres ordinari, din 90, iar ca Congres extraordinari din 120 de deputaţi. Preoţimea este reprezentată în primul prin 30 în al doilea prin 40, iar credincioşii mireni în primul prin 60 şi în al doilea prin 80 de deputaţi. Proporţia aceasta este aplicată în întregul sistem de reprezentare al acestei autonomii.

Drepturile şi datorinţele preoţiei sunt codificate după principiile dominante în vechiul sistem ierarhic, după care suat organizate şi se guvernează cele două biserici ecumenice adică cea catolică apuseană şi cea ortodoxă răsărite-nă. Amănuntele se cuprind în dispoziţiile privitoare la colegiul protopresbiterale, la scaunul protopresbiterale, la senatele bisericeşti ale consistoriilor eparhiale şi al celui mitropolitan şi în fine, la sinodul episcopesc.

Drepturile şi datorinţele credincioşilor mireni însă sunt statorile după principiile profane. Totalitatea parohienilor de sine stătători din sinoadele parohiale precum şi cele două treimi ale deputaţilor acestora la toate sinoadele reprezentative, formează cea mai largă democraţie posibilă, iar dreptul de vot pe care îl are garantat credincioşii mireni, atât în sinodul parohial cu facultatea de a l putea exercita la propriul lor domiciliu, cât şi în sinoadele reprezentative, în egală îndreptăţire cu preoţimea, este ad-văratul sufragiu universal, direct, egal şi uneori chiar secret întocmai aşa precum îl cunoaştem pe toate acestea din sistemul constituţional-parlamentar, după care sunt organizate şi se guvernează cele mai multe şi mai culte state din lumea civilizată dela 1868 până în ziua de azi.

Preoţimea şi credincioşii mireni, adică amândouă elementele constitutive ale acestei biserice, îşi exercită şi îşi pot exercita acestea importante şi frumoase drepturi numai laolaltă, deodată şi numai în adunările lor legale, cari sunt felurile sinoade, începând cu cel parohial, şi sfârşind cu cel mitropolitan, adică cu Congresul naţional bisericesc. Excepţie fac numai chestiunile sacramentale şi disciplina canonică, cari sunt rezervate acelor organe esecutive cari se compun, dupăcum am arătat mai sus, numai din preoţi.

Acestea puţine indicaţii sunt suficiente pentruca, — fără nici o pretenţie de a spune vre-un lucru nou, să fac câteva constatări şi reflexiuni privitoare la criteriile specifice ale frumoasei noastre autonomii bisericeşti; reflexiuni şi constatări cari sunt, aşa cred, de o actualitate indiscutabilă.

Dr. N. Vecerdea.

Perspectivă economice.

— Crestături vechi şi nouă. —

De G. Todica.

(Fine.)

Alt eveniment economic îl formează începerea activităţii Plugarului din Blaj. Într'un articol informativ, publicat în »Revista Economică«, am comparat cooperativa blăjeană cu Federaţia din Bucureşti a băncilor populare şi cooperativei »Sârbi« din România, apoi cu Magyar Mezőgazdák Szövetkezete din Pesta. La începutul unei activităţi economice puţin obişnuite în privinţa bazei financiare, înţelegându-se că este de a se evita. Cu-bun, introduc. De pântec te fereşti.

Magazine de produse agricole s'au introdus şi se introduc în mai multe părţi. În 1911 s'am introdus şi la baza Geogeanca. Trăind în mijlocul plugarilor dela sate, o iuteru firesc să cuprindem noi negoţul cu cerealele şi cu alte produse agricole. Un magazin de acest soi constituie o şcoală economică excelentă. Achiziţia, înmagazinarea şi conservarea produselor; urmărirea fluctuaţiilor preţelor de cereale; desfacerea la timp a cantităţilor, de cari dispui; stabilirea legăturilor avantajoase etc. sunt tot atâtea momente, cari te învaţă şi te agressează mai mult decât nu ştiu câte îndemnuri teoretice. Când se va desvolta negoţul de cereale în măsură cuvenită şi în toate părţile locuite de Români: se va putea da oarecarea impuls şi marşului, o industrie destul de înalţă şi de plugarilor noştri. Un pas frumos s'a făcut în această direcţie Agrícola din Muncedara, instituţia cea mai de funde dela noi, sub raportul negoţului de cereale.

Recordul activităţii economice l-au atins şi anul trecut băncile noastre, cari tocmai acum publică cu zor bilanţurile anuale. În timpul din urmă li-se facepe o concurenţă simţitoare din partea băncilor din Budapesta. În faţa invasiunii de specie nouă, arma cea mai puternică va fi luminarea maselor şi fuzionarea băncilor mici cu altele mai mari. La loc de 200 băncuţe independente: adică lagăduite în reşecant cu 6-8%, mai bine 10 institute puternice, cu 19% succursale înaltoritate. Regia succursalelor costă mai puţin decât a băncilor ego zise independente.

(Revista politică şi literară din Blaj, 1912 pag. 165)

»Piatra« din Teiuş. — De multe ori am înveşit situaţia acestui bănel.

1) Adăog acum, că putea concentra toate afacerile aceste »Albina«, după ce avea şi un magazin la gara din Braşov. Ba putea interveni şi în importul din România. Dar în loc să continue începând baze bune şi să-şi ceară oamenii, banca a aliat mai cu ease să dea magazinul în arândă şi mai pe urmă să-şi desfiinţeze. Cea-ce înseamnă şcoală economică naţională.

Nu situaţia financiară, ci situaţia geografică. Dacă cea dintâi e normală, ca a unei bănci mici, a doua e excepţională. Când bunhoară la magazinul »Geogeanca« trebuie să aducem câte un vagon de cereale de la gara Orăştie, adică dela 10 kilometri depărtare: veţi observa ce vreau să zic. Când veţi mai sosi, că transportul dela 10 chim. reclamă o zi întreagă: veţi observa cheltuielile impregnate cu transportul. Când veţi sosi în fine că nici 10 cărăuşi nu se află totdeauna la comandă, ci une-ori li opăceste carantina de vite, acuma li însurcă şi risipeşte răboşul, a'te-ori imortante lucrări agricole li arag la câmp, a patra-criă câte o sărbătoare băbească nu-l lasă să-şi prindă vitele la jug: veţi înţelege însemnătatea unei grii pentru negoţul cu cereale.

Ei bine, dar care sat de-al nostru e mai favorizat sub raportul acesta, decât Teiuşul?

Când şi acum, ca de altă dată bilanţul »Fietre« cu activele tipice:

Cambii	atât
Imprumuturi h'pot	atât
Efecte	atât
Total	atât

totdeauna lmi vine în minte mocănişo, care în zilele de târg înundă piaţa Teiuşului căutând »bucate« şi-mi vine în minte gara. Involuntar mi-se naşte reflexiunea »In Teiuş, chiar de dragul gâr«, aş face negoţ cu cereale.

Ar mai fi: negoţul cu lemne de foc, cu cherestea, cu ţigă şi cărămidă, negoţ deţinut astăzi exclusiv de străini.

Hofărâli Băncile noastre săteşti nu vor progresa luând bani cu camătă mare şi dându-li poporul cu camătă şi mai mare. Menirea lor ar putea fi alta acomodându-se mai raţional adevăratelor trebuinţe ale poporului.

Revista Economică, No. 11—1915.

La indicaţiile precedente pot înşira numeroasele staturi referitoare la alt domeniu de fapte ce d-l Ion de pe Văcarca, le-a expus pe larg în coloanele acestei gazete.

Sunt indicaţii şi staturi valabile în trecut, valabile în prezent şi valabile mai ales în viitorul apropiat, când băncile noastre se vor lupta cu abundenţa de numerar.

Terenul de activitate le este deschis, Poftescă şi examineze, sondeze, lucreze.

14 Martie 1916.

O conferinţă a ententei în Roma. Ziarul »Times« este informat, că vitoarea conferinţă a aliaţilor va avea loc la Roma. Anglia va fi reprezentată prin Lloyd George. Se crede însă că şi Grey va merge la Roma.

Fantazia mea.

după Al. Petöfi.

A mea fantazie, zău, nu e din lut, Din fulgere, trăsnete mi s'a născut; Bălaur cumplit a lăptat-o'n pruncie Şi sânge de leu o hrăni în junie.

Nici vorbă să-mi pot înfrâna'n chipuirea, Când rasna pornia peste ţări, pe aiurea; Cu vuietul mărilor s'amesteca, Pământul şi cerul'ăşa-l colinda.

Cometeorul desprins din văzduhuri O lua peste stepe, păduri şi abisuri; Frângând cătrănită stejarii cărunşi Şi stâncile sure mişcându-le'n munţi.

Unde-i acum sălbaticul tânăr? O oacheşă fată îl fine'n astâmpăr; Un bolnav zefir e, de-o floare vrăjit, Centr'una şopteşte de dor mistuit.

S. Tamba.

Literatură.

Un scriitor al generaţiei mai bătrâne, foarte talentat şi înesetrat de o cultură bogată, mi-a adresat o scrisoare mai lungă, la care am dorit să-l răspund mai de mult. Fără a surferid şi dus în o călătorie mai lungă care a vrut să asigure realizarea unui plan, n-am putut să-l răspund până acum.

Scriitorul moşneag lmi face câteva observaţii, care merită a fi discutate în publicitate. C'niliant faţă cu toate manifestările intelectuale proaspete, autorul scrisorii mă întrebă că de ce scriitorii români din Ardeal nu s'au dat până astăzi o probă a conştiinţei lor naţionale, redând în formă literară toate manifestările etnice ale românismului din Ardeal? Se întreabă îndeceseb foarte mirat autorul-bătrân, că de ce, noi scriitorii români din Ardeal n-am produs aproape nimic ce ar putea fi numită literatură de război?

Sunt foarte adevărate acuzaţiile scriitorului generaţiei bătrâne, dar întrucâtva ele intră în domeniul exagerării. În decursul războiului scriitorii români din Ardeal şi acel de-acasă şi acel afăteri supt drapel, au luat în sarcina lor apărarea întregelor românii transilvănene. În afară de aceste, le

decursul războiului, s-au impus câte va talente chiar prin influenţa avărgătoare a războiului, ca să nu amintesc decât pe Argon Cotrug, Livia Rebrănu şi Ovidiu Hulea, daşii sunt fideleli reprezentanţi ai actualismului ardelen.

Prosa lui Al. Ciura şi Ion Agărbiceanu a fost pusă şi ea în stajia actualismului şi coloanele ziarelor noastre româneşti din Ardeal au adăpostit sute de produse literare, care toate la un loc pot constitui o operă de-valoră pentru viitorul istoriograf literar. Fieşti, activitatea noastră literară nu a putut fi unitară pentru că au lipsit organele necesare unei mişcări literare. În decursul războiului n-am avut nici o revistă literară, care să poată aduna la un loc pe toţi scriitorii români din Ardeal. În ajutorul realizării unui plan de-a înghesbi o revistă literară la Arad, plan, care va fi urmat de înghesbarea şi altei reviste literare şi sper, vom putea număra căs de curând nu numai două reviste, ci tot mai multe. — Scriitorii români din Ardeal vor putea desvolta activitatea lor printr-o nouă necesitate culturală a unui strat social, ci împuşă de vreme.

Am accentuat totdeauna şi foarte precis, în zeci de articole publicate în

»Românul« şi în »Gazeta Transilvaniei«, că astăzi scriitorul nu mai poate reprezenta principiul estetice de ordin personal şi activitatea sa nu mai poate regândi individualismul preţios ca în ore de linişte, ci scriitorul de azi, va pune întregul său capital intelectual în sprijinirea intereselor altuia şi în apărarea drepturilor fireşti ale naţionalismului. Proba acestei afirmaţiuni o dă activitatea celor mai mari scriitori ai lumii. Un Meisterlin k un Hauptmann, un Anatole France, un d'Aunou, care nici odată n'a cunoştea forme de exclusivism şi nici odată nu-şi acumundeau talentul în baricadele ego-centrismului de rasă, au devenit naţionalişti în sensul strict al cuvântului, denegând în întregime principiile estetice de ordinărar şi stăg natizând pe toţi, acelu, care stăt în graiu viu cât şi în scris, greşeau împotriva solidarităţii naţionale.

În Franţa, dividentă după anumite coterii literare monarchice, republicane, clericale şi fracmasonice, au dispărut divergenţele estetice şi clericale Maurice Barrés nu este mai întrasigent decât liberalul Clemenceau în susţinerea cauzei naţionale franceze. În Germania, cinderul muşcător al lui Maximilian Harden şi Max Nordau a stormit, şi verbal germanic al lui Gerhart Hauptmann

sărăbate sufletul celor şaptezeci de milioane de Germani. În Anglia cosmopolitul Bernard Shaw nu este mai rău naţionalist decât poetul imperialismului englezesc: Rudyard Kipling.

Dar în Rusia? Exilatul Maxim Gorki, duşmanul autocraţiei moscovite s'a înrolează supt drapelul Romanovilor şi Leonida Andreiev, poetul rafinat de esteticismul apusean, este mai rudimentar decât un Bobrnski, ori un Padienowiczew. Războiul actual este război capitalişti şi război de interes, dar a trezie la conştiinţa naţională zeci de popoare şi în activitatea scriitorilor, care sunt la toate neamurile conducătorii fireşti ai vieţii culturale, conştiinţa naţională a cerut o jertfă foarte mare: jertfrea individualităţii. Accentuez foarte mare, căs cel mai mare suflet se poate uşor prăbuşi cerându-li-se jertfa asta, dar sufletul adevăratului artis se osebeşte de acul comuu chiar prin o abnegaţiune apostolică, prin un simţ superior de altruism.

Scriitorii români din Ardeal nu pot fi învinuiţi că nu s-au achitat de datorie faţă cu pretenţiile naţionale ale neamului nostru. În decursul războiului scriitorii noştri cei mai distinşi au susţinut coloanele ziarelor cu primăritole anonale şi nu arare ori condeele cele mai preţioase, s-au angajat în

Din România.

Din Senatul român. — O desmănfire.

În ședința de alătură a Senatului ministrul V. Antonescu a deus un proiect de lege pentru prevederea unui spor de 200 milioane pe seama ministerului de război și altul la ratificarea unor credite de 9.770.000 lei pe seama ministerului de finanțe.

Unele stări bucoreștene au făcut mare zgomot cu știrea tendențioasă, că d-l Trandafirescu, primsecretar de legațiune, care venea în calitate de curier diplomatic dela Paris ar fi fost arestat de autoritățile ungare la Brașov și ținut în arest de mai bine de zece zile.

»Vitorul, obosul guvernului român desminte această știre ca inexactă. D-l Trandafirescu nu a fost arestat un singur moment, ci a fost împledecat numai de a continua călătoria. La București din cauză un-i simple neînțelegeri în interpretarea noulor instrucțiuni privitoare la tranzitarea valizei diplomatice.

Situația în Grecia.

Chestia neutralității. — Relațiunile greco-bulgaro-turce. — Un incident greco bulgar.

Ziarul oficial »Embros«, vorbind despre vizita generalului Sarrail la Atena, scrie :

»Scopul vizitei generalului Sarrail este evident. Primi-va însă Grecia să-și fixeze de mai înainte condițiunile în care ar părăsi neutralitatea?

Nu mai e simplă promisiune de acest fel din partea Greciei ar fi un capital suficient pentru Quadrupla. Dar acest lucru ar fi primejdios pentru Grecia.

O asemenea promisiune ar fi exploatată de bulgari ca să obție dela Germania promisiuni pentru noi cesiuni teritoriale în defavoarea Greciei.

Grecia nu poate deci, decât să urmărească desfășurarea evenimentelor continuându-și linia de conduită de până acum, fără să se angajeze prin promisiuni la dreapta sau la stânga.

Ministrul de Interne Gunaris, a declarat corespondentului ziarului rusesc »Brjewa Wiodomost« următoarele :

»Grecia în mod sincer dorește să întretie relațiuni de prietenie cu toate statele, în special cu vecinii săi. Sperăm că și Bulgaria este animată de aceleași sentimente față de noi.

Relațiunile noastre cu Turcia sunt pe deplin satisfăcătoare. Ele își vor păstra caracterul lor amical până la sfârșit, dacă guvernul turc nu se va atinge de privilegiile elementului grec din Turcia, care formează o puternică majoritate în populația imperiului otoman.

Eu am motive serioase să cred că Bulgaria nu aspiră la largiri teritoriale în paguba Greciei.

Din Atena se comunică :

Curierul diplomatic al Greciei care aducea valiza diplomatică a legației din Constantinopole, a fost arestat de autoritățile bulgare pe când călătorea pe teritoriul bulgar, în spre Ohelara.

El a fost ținut arestat trei zile, și lăsat apoi liber să-și continue călătoria.

Guvernul grecesc a protestat în mod energic pentru această violare a

munca de salohor intelectual, muncă edincioară pusă în sarcina unor reporteri. Războiul actual a adus la suprafață câteva opere de înaltă valoare artistică și în aceste s-au cristalizat câteva talente, cărora războiul le-a lămurit conduită estetică, pe care poate niciodată n-ar fi găsit-o.

Dacă azi mai avea de observat ceva, azi constata poate numai atât, că scriitorii români din Ardeal ar mai avea o datorie: să prepare pentru viitor o colecție a cantelelor populare scrise de acei de pe câmpul de luptă, în care se vor găsi nenumărate subiecte de inspirație, cari vor eterniza psihicul românesc actual, pe care poate scriitorii l-au perfecționat dându-i formă artistică. Încă ce privește generația bătrână a scriitorilor noștri, eu cred că datoria scriitorilor noștri bătrâni ar fi, ca dănați să nu se depărteze cu totul de noi tinerii și să ia și dănați parte în lupta mare de-a asigura continuitatea istorică a neamului românesc prin apărarea tuturor străduințelor românismului.

Emil Isac.

dreptul gîntilor. La câteva zile reprezentantul Bulgariei la Atena, Pasarof, s'a prezentat la Ministerul de Externe, spre a exprima regretele guvernului bulgar, declarând că incidentul s'a petrecut din cauza inexperienței unor funcționari noul car, ca pedeapsă, au fost destituiți din slujbele lor.

Guvernul grec s'a declarat satisfăcut și incidentul nu va avea alte urmări.

La sistarea apariției „Românului“

Din Arad ne-a sosit azi următoarea tipăritură:

„Românul“

1/14 Ian. 1911—26 Febr. v. (10 Martie n.) 1916

Redactor responsabil: Constantin Savu
Cătră or. noștri abonați și cetitori.

Prin ordinațiunea sa dată sub Nr. 32,858/V. a. din 1916 ministrul de interne ungar aduce la cunoștința redactorului nostru responsabil d. Constantin Savu, editorului responsabil d. Laurentiu Luca, precum și tipografil »Concordia« că începând cu ziua de 10 Martie n. 1916 acest ministru ungar oprește pe timp nehotărât apariția ziarului »Românul«, organul oficial al partidului nostru național, pe motiv că »conținutul publicațiunilor (articole și informațiuni) apărute în coloanele a acestui ziar vătămă interesele războiului.

Această ordinațiune, cu provocare la §-ii 27—29 din ordin. min. dată sub Nr. 2500/1914 M. E. în chestia executării art. de lege XVI din 1914, oprește agențiile și Birourile poștale din țară să primească orice fel de plăți cari s'ar face în viitor, cu mandat poștal sau cheque, la adresa administrației ziarului »Românul«.

În urmare rugăm on. noștri abonați și cetitori să începând cu ziua de azi toate plățile (taxe restante de abonament, sau anunțuri, dăruiri pe seama »Orfelnatului din Sibiu« etc.) să le facă numai la adresa Tipografil »Concordia« soc. pe acții, Ar. d., str. Zinyi Nr. 1/a, deoarece tipografia »Concordia«, care și până acum a adus atâtea servicii reale partidului nostru național și prin excelența lucrărilor tipografice a mulțumit toate pretențiunile on. public româneș, își va continua activitatea ei și, în urmare, primește și în viitor spre executare orice lucrări în branșa aceasta: invitări, bilanțuri etc.

Totodată anunțăm, că astăzi am cerut în scris dui primar al orașului Arad să ia la cunoștință continuarea apariției ziarului politic săptămânal »Poporul Român«. La timpul său vom anunța on. noștri abonați și cetitori despre rezultatul acestui demers al nostru.

Noua revistă »Pagini literare« va apare regulat. Nru 1 este gata și începând de Luni, 13 Martie n. a. c., se va începe expediarea.

Aducând acestea la cunoștința on. noștri abonați și cetitori, le mulțumim căiduros pentru puternicul lor sprijin și li rugăm să ne păstreze aceleași sentimente și să ne onoreze și pe mai departe de acest mare și puternic sprijin.

Arad, 27 Februarie v. (11 Martie n.) 1916.

Cu deosebită stimă.

Redacția și administrația ziarului »Românul«.

Dimisia ministrului de război francez. Din Paris se anunță :

Ministrul de război Gallieni a notificat dimisiunea sa într-o scrisoare adresată prim-ministrului Briand. Acesta a primit dimisiunea. Ministrul de război a fost numit generalul de divizie Roques.

Noul ministru de război — după știri din Genf — în vârstă de 60 ani și a fost până acum comandantul unei armate din regiunea Woevre, care a luat parte la luptele vehemente mai recente de pe frontul francez. Roques a făcut parte din statul ofițerilor de geniu, dar, de sine înțeles, nu se bucură de autoritatea lui Gallieni.

Constături cu miniștrii austriaci. Din Budapesta se comunică : Constăturile cu miniștrii austriaci, cari au avut de obiect importante chestiuni de ordin economic și financiar, au ținut eri toată ziua și se vor continua azi.

Calvarul refugiaților ruși.

Telegramele au vorbit adesea despre trista soartă a refugiaților ruși.

Iată cum descrie »Ruskoe Slovo« suferințele acestor nenorociți :

»Valurile de refugiați cari curg spre Moscova au trecut acum de Luchnowo. Și din urmă valurile cresc, neîntrerupt Lângă Spasi-Demjansk înaintează o caravană lungă de o sută verste. De-a lungul drumului mil de familii dorm sub cerul liber. La Roslaw numărul refugiaților se ridică la 80 de mil. O sută treizeci de mil rătăcesc între Roslaw și Moscova. Până la Roslaw diferite societăți se ocupă de soarta refugiaților, dar de aici înainte sunt lăsați în voia propriilor lor mijloace. Mil de bătrâni, de femei și de copii, pe jumătate gol, încață la aerul. Mulți și-au săpat un adăpost în pământ ori și-au construit colibe din ramuri. Vitele le-au murit aproape toate pe drum. Unii au lăsat în urmă tot ce posedau și merg pe jos, alții mai fericiți iau trecul.

Odadavre abundă; tot drumul e plin de cruci. În Moscova își pun fugarii speranța; sunt convinși că acolo vor găsi locuință, hrană și pâine. La Roslaw au fost părăsiți câteva mil de trăsură goale; cari căzuseră ori fuseseră vândute cu câte treizeci de ruble pe rech-a. Hoșie și pradăciuale au început în jurul Roslawului.

Aproape două sute de mil de refugiați, în cea mai mizerabilă stare, campează în jurul Moscovei.

În alt număr descrierea unui convoi :

»Convoului înaintează facetișor. Jalii, zdrobiți de obuseală, nu mai tresar nici la trecerea automobilelor. Căinii nu mai latră și oameni cap. Trec înainte ca niște umbre. Nici copiii nu mai plâng. Și valurile astea fantomatice străbat sute de verste; numai crucile semănate pe marginea drumului, arată câte suferințe au trecut pe acolo. Personalul spitalelor se măturăsește neputincios. Ce-l de facu? L se aduc oameni cari suferă de reumatism; dar ce alinare să prescrie acestor oameni când ei își petrec nopțile în pădure?

Tofosul e foarte răspândit. Numărul suferințelor de dizenterie este gigantic. Mulți sunt atinși de bronșită și de pneumonie. Printre copii băntue scarlatina. Femeile cele mai multe poartă hainele de sărbătoare, pentru-că cele alte sunt zdrențuite; după costume ghiocști îndată din ce guvernământ vin.

Locuitorii satelor și orașelelor pe unde trec aceste cortegii triste, strigă cum zăcesc și rugăci departe: vin lăcușelele Pădurice sunt tăiate în drum și arse până la ultima creangă. În urma hoardel care se depărtează, rămâne doar un praf negricios și murdar.

Festivitate comemorativă în amintirea directorului V. Onițiu.

Miercuri în 9/12 Martie la orele 5 1/2, seara vom asista la un act de pioasă recunoștință față de unul din cei mai luminați bărbați ai neamului românesc, pe care coasa nemiloasă a morții ni l-a răpit atât de crud din mijlocul nostru.

Școalele noastre secundare gr. or. române din Brașov, profesori și elevi, vor aranja în această zi, când i-și serbă regretatul director Virgil Onițiu ziua sa onomastică, o festivitate comemorativă în sala festivă a gimnaziului român în amintirea neuitatului lor director.

Programul acestei pioase serbări, la care se invită pe această cale toți prietini și binevoitorii școalelor noastre, s'a stabilit precum urmează :

1. Două cântări pentru cor de bărbați :
  - a) G. Dima: *Să se îndrepteze.*
  - b) " " *Cimara Ta.*
2. Conferință: Directorul Virgil Onițiu, sufletul și activitatea lui, de Dr. Iosif Blaga, director.
3. Două cântări pentru cor mixt :
  - a) F. Schubert: *Pax vobiscum.*
  - b) G. Bizet: *Marșul regilor magi.*
4. Lectură din scrierile lui Virgil Onițiu, de prof. A. Banciu.
5. Declamație (de P. Grigoriță, elev în cl. VIII. gimn.).
6. Trei cântări pentru cor de bărbați :
  - a) I. Vidu: *Frunză verde de alună.*
  - b) " " *S'aseară.*
  - c) " " *Ștefan, Domn cel mare.*

Inceputul la 5 1/2 d. a.

SITUAȚIA

pe câmpul de război.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice :

Budapesta 17 Martie. — Din marelui cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi :

În nordul monarhiei.

În mai multe locuri ale frontului dela *Strypa* s-au dat lupte de avant-posturi cu rezultat favorabil pentru noi. La vest dela *Tarnopol* frupele noastre au pătruns cu această ocaziune în pozițiile înaintate rusești, au făcut prizonieri un ste-gar și 67 soldați și au capturat o mitralieză și 4 aruncătoare de mine.

La granițele italiene.

Italienii au încetat atacurile lor nesuccese pe frontul dela *Isonzo*. Toate pozițiile noastre au rămas și de astădată neclintite în posesiunea noastră.

Câmpul de operații din Balcani:

Situația e neschimbată.

Generalul de divizie *Hoyer* locuitorul șefului de stat major.

Pe frontul angio-franco-ruso-german.

Berlin, 17 Martie. — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru ziua de azi următorul :

Pe câmpul de operații dela vest: Explozii englezi la sud dela *Loos* au rămas fără succes. În diferite sectori din *Champagne*, precum și între *Maas* și *Mosel*, s-au dat lupte violente de artilerie.

În regiunea dela *Maas* dușmanul a adus din nou în luptă o diviziune franceză, — care a fost numărată ca a douăzeci și șaptea, care dela începutul luptelor a apărut pe front în acest teren relativ strâmt, — contra pozițiilor noastre de pe înălțimea dela »*Homme mort*«. La primul atac în formă de asalt, încercat fără pregătire de artilerie, câteva companii au ajuns până la liniile noastre, unde pe puținii din cei cari au mai rămas nerăniți, i-am făcut prizonieri. Al doilea atac al lor a eșuat deja în focul nostru.

La ost și sud-ost și pe câmpul de operații din Balcani: Situația în general este neschimbată.

Criticii francezi despre situația la Verdun. Din *Zürich* se anunță :

Criticii militari francezi consideră actualmente situația dela *Verdun* de favorabilă, dar se tem, că Germanii se pregătesc pentru o nouă lovitură mare, care se va executa cu mijloace tehnice nemai-pomenite.

Germania nu propune pace Americii. »*Daily Telegraph*« scrie, că sunt bune motive de a crede, că comunicatele americane, care spun că Germania ar fi propus prin colonelul Hous președintelui Wilson condiții pe pace, suat fără nici un temel.

Rechiziționarea obiectelor de metal pentru trebuințele de război.

În puterea ordinului Excelenței sale a domnului ministru pentru apărarea țării în divizi și corporațiunile îngrate în punctele I și II ale acestui provocări resp. industriași, comercianții și societățile aci îngrate trebuie să aducă și să predea obiectele de metal îngrate mai jos comisiunii instituite pentru luarea în primire și aplicată pe lângă autoritatea industrială orășenească (Magistratul orășeneș, Strada Porții 65, etagiu II.) în timpul dela 20 Martie până la inclusiv 22 Martie 1916 totdeauna în oarele antemeridiane dele 9—12.

Celor obligați la această predare le stă însă în voia liberă de a vinde obiectele lor de metal până la inclusiv 18 Martie 1916 sau loculul central pentru obiecte de metal din Budapeșt sau în curtea casei de amanetare a orașului Brașov din Târgul Calitor.

Acel industriași și comercianți, cari produc sau pun în vânzare obiectele mai jos îngrate sunt obligați a preda înainte de toate a *treia parte* din ceea ce au în magazin adunat ca material de predat.

Aceste obiecte sunt următoarele :

- 1.) Vase de fert; căldări de fert și de pregătit ghiță, oale, ligăi, cum-pene, cofe, forme pentru prăjiri etc., service de masă simple: recitor, bide, tave, feșnice și altele asemenea. (în aramă) și chiar dacă ar fi îmbracate cu cositor sau cu alte metale.
- 2.) Toate obiectele menționate dacă-s din metal, excepțiune obiectele de branzariu, mai cu samă bide de supă, cano, cești pe sosuri, bide pentru legumă.
- 3.) Vase de culina piulițe, pisaluge, căldărușe de fert, sfesnice de alamă în diverse forme, fer de călcat în diverse forme, tave și altele asemenea.
- 4.) Căldări de spălat, căldări de încălzit apa zldite în cuptoras, păstrătoru de apă, cade de scădat făcută din aramă.
- 5.) Căldări de aramă și alamă, pentru pregătutul licturului și pentru furtii diverselor sopoturi.
- 6.) Tave simple de cupru, alamă bronz pentru conservare de cenușe și pentru sprijinirea focului naintea gurelor sobelor.
- 7.) Greutăți de cântar făcute din alamă de 1/2 kilogram și mai mari.
- 8.) Prăjit și ruduri diverse pentru acățat și propit, ruduri pentru acățarea de covora, frește dacă-s din alamă făcute și dacă poți umbra ușor cu ele și dacă nu-s mestecate cu material greu de îndepărtat.

II. Posesorii de hoteluri, birtași, cafegii, brutarii, cofetarii precum și societățile, cari dau hrană — excepțiune fac Reuniriile de binefacere — sunt obligate la început a preda din preveziunile ce le au jumătate și anume jumătate din obiectele ce urmează :

- Aceste obiecte sunt următoarele :
- 1.) Vase de fert căldări de fert, și căldări de pregătit ghiță, oale, ligăi, căntare, cano, forme pentru prăjiri etc. (verviciuri de masă simple) stă-mărar, bide, tave, feșnice și altele din aramă și fier și îmbracate cu cositor sau cu alte metale.
  - 2.) Toate obiectele dacă-s din nickel, făcând excepțiune numai mirturite de branzarie și cu deosebire bidele de supă, cano, cești pentru sosuri, bidele pentru legume.
  - 3.) Orice aparate de culină făcute din alamă: piulițe, pisaluge, căldările de fert, feșnice simple turnate din alamă, fer de călcat, tave și altele.
  - 4.) Căldări pentru fert poame și pentru lictar făcute din aramă și alamă.
  - 5.) Conservatoare simple pentru cenușe și sprijinitoare de foc naintea gurei sobelor din aramă, alamă din bronz și din tombac.
  - 6.) Greutăți de cântar de câte 1—2 kilogram și mai mari.

Obiectele, cari sunt îmbracate sau numai aci coala împodobite cu cupru sau aramă cu alamă, tombac, bronz sau cu nickel, cari însă în partea lor principată constau din alt material — aceste obiecte nu e nici un obligament de a le preda.

Partea a *treia resp. jumătatea* pentru fiecare metal o stăblește — pe baza greutății obiectelor făcute și esistente din aceste metale — comisiunea de primire.

Greutatea sau pondul obiectelor de metal donate până acumă spre scopuri patriotice sau vândute la locul central pentru adunarea metalelor — se poate scădea la predarea acestor obiecte.

Cine nu observă dispozițiunile acestui ord'n se va pedepsi cu arest până la 2 luni de zile și în bani până la 600 de coroane.

Brașov, în 15 Martie 1916.

Magistratul orășeneș.

ȘTIRI.

— 18 Martie n. 1916.

Spre știre publicului cetitor. Dela sistarea apariției »Românului« incoace ne-au sosit din diferite părți cereri de abonamente dela abonații »Românului«. Taturoi cari ni s'au adresat în privința aceasta le comunicăm că până la reparația organului oficial al partidului național, care speram că va urma în curând, suntem gata a satisface cererile ce ni s'au adresat. Spre orientare comunicăm onor. cetitori, că plățile pentru abonament se fac anticipative, iar costul abonamentului

la ziarul „Gazeta Transilvaniei“ este pe un an e 24 cor., pe 1/2 an 12 cor. iar pe un sfert de an 6 cor.
Mai comunicăm, că începând cu numărul de astăzi ziarul „Gazeta Transilvaniei“, se află de vânzare încă la următoarele firme: In *Bistrița* la librăria Stolzenberg F. și la băcănia Traian Leuca. In *Orăștie* la biroul de ziare: Weiss Dezső, iar in *Brad* la librăria „Minerva“.

—x—
Estella Popp. Despre geniala copilă Estella Pop din Brașov, al cărei talent muzical fenomenal este mult admirat, a mai fost vorba în coloanele ziarului nostru. Mica artistă în etate de 12 ani a trimis nu de mult o parte din compozițiile sale, între care piesele „Hura Varșovia“ și „Visul din tranșee“ M. Sale împăratului Wilhelm și Maj. Sale Moarhului nostru. Zilele trecute mica Estella a primit răspuns din ambele înalte locuri, că MM. Lor au binevoit a primit aceste compoziții exprimându-i mulțumite.

—x—
Artista noastră, care a compus și câteva piese neaoșe românești, se bucură cu deosebire în cercurile militare de mare trecere, executându-se piesele de diferite capele militare din monarhie. Am dori ca și publicul românesc să arate mai mult interes față de compozițiile acestei geniale fetițe române, cari sunt atât de mult apreciate în cercurile străine. Compozițiile se află de vânzare la diferite librării din Brașov, Sibiu etc. etc.

—x—
Serbarea-Bismarck. Din partea secretariatului consulatului imperial german din Brașov primim spre publicare următoarele:

Sâmbătă în 1 Aprilie va avea loc în sala cea mare a Redutei o serată de domni (Herrenabend), aranjată de cetățeni germani cu concursul populației brașovene. Inceputul precis la 1/9 care seara. Bilete de intrare (numai pentru domni) a 2 coroane se află de vânzare începând de Luni 20 Martie numai în librăria Hiemesch. La doborâșa generală se vor estrada și bilete de privitori (pentru dame) pe balcon. Biletele aceste a 3 cor. se află deasemenea de vânzare începând de Luni iarăș numai în librăria Hiemesch.

Venitul curat este destinat pentru scopuri de binefacere.
In numele comitetului: A. Gelewsky secretar consular.

—x—
1-Iu Maiu—ziua Carpaților pentru școli. Ministrul de culte a adresat o ordinațiune tuturor școlilor din țară, prin care dispune ca ziua de 1-Iu Maiu la 10 care a. m. să se ție în toate școlile elementare și de repetiție serbări, în cari să se arate însemnătatea Carpaților pentru patrie. „Doresc“ — se spune în ordinul ministerial—ca prin această să ofer în sufletul nostru profesori și institutori ocazia, să cultive dragostea pentru pământul patriei și îndeeșeb pentru Carpați. După serbare se vor face colecte pentru satele ce suferit prin invazia rusească. Instrucțiunea se va ținea în ziua serbării până a 10 a. m.

—x—
Bustul lui Creangă. Povestitorul serin al copăriei noastre Ion Creangă, va avea în curând un bust la Iași, Mișcarea din Iași ne aduce următoarea veste:

»Bustul, marelui prozator Ion Creangă, va fi așezat în micul splai de pe strada Seulescu.
»Bustul care va fi executat de maestrul Dimitriu, va fi gata în cureul lunii Iunie a. c.
»Cum însă în planul sculptorului era de a se așeza la picioarele statuei un copilăș cetind poveștile lui Creangă, iar fondul actual e nelindestulător, lucrările în bronz fiind astăzi înzecit de scumpe, s'a căutat a se spori fondurile necesare și atât comitetul cât și cercul didactic din Iași vor face un nou apel la publicul admirator al talentului lui Creangă de a contribui spre a se închei și termina lucrarea.

—x—
Un asasinat politic în Bulgaria. Din Sofia se anunță: Sâmbăta trecută seara pe când d. N. Tufekieff se întorcea acasă, un individ a tras asupra lui mai multe focuri de revolver. Transportat la spital, d. Tufekieff a murit. Asasinul, care a încercat să fugă a fost arestat. N. Tufekieff, de origine macedoneană a fost un membru marcant al comitetului revoluționar macedo-bulgar. El a jucat un rol important în viața comitetului bulgar, furnizându-i mari cantități de arme și explozibile. In ultimul timp el a furnizat statului turc cantități considerabile de bombe de mână și dinamită. Tufekieff este unul din membrii bulgari cari au contribuit cel mai mult la apropierea actuală turco-bulgară și la lucrearea tratatului de alianță, pe baza concesiunilor cunoscute ale Turciei,

făcute Bulgariei. In ajunul plecării sale din Constantinopol, puțin după decretarea mobilizării în Bulgaria, Sultantul Turciei a ținut să dea un banchet în onoarea comisiei bulgare, în care figura și Tufekieff.

—x—
Făgărășeni pentru orfelinatul din Sibiu. Zilele trecute am primit spre publicare o colecție semnată de d-l protopop Borzea și de episcopul George Ciocanelea în frumoasa sumă de 862 cor. 68 ileri pentru orfelinatul din Sibiu. Din lipsă de spațiu deoparte, de altăparte fiindcă colecta a apărut în »Oiteanu« iar banii s'au trimis la Sibiu, abtăm de la publicarea dării de samă.

—x—
Cu acest prilej aducem la cunoștința celor ce ne trimt spre publicare colecte, că vom publica numai acele colecte, a căror sume s'au trimis la administrația ziarului nostru.

—x—
Moștenitorul nostru de Tron a fost înaltat la gradul de locotenent-mareșal și vice-admiral. Intendent suprem al Curții Moștenitorului a fost numit: contele Berchtold.

—x—
Spaniolii părăsesc Portugalia. »Corriere dela Sera« anunță, că toți supușii spanioli din orașele portugheze se întorc în Spania.

—x—
Tricentenarul lui Shakespeare. La Londra se fac pregătiri pentru comemorarea celor 300 ani de la moartea lui Shakespeare. Programul serbărilor va fi următorul:

Duminică 30 Aprilie: Predici speciale, la West-minister-Abbey și în toate bisericile. Luni 1 Mai: După prânz, mare meeting la primărie. D. Aquith, primul ministru al Angliei și președintele comitetului pentru comemorarea lui Shakespeare, va vorbi despre marele poet. Marți 2 Mai: Reprezentație de gală la »His Majesty Theatre«, sub patronajul regal și în folosul »Crucei roșii« britanice. Se va juca »In-Inteles o piesă de Shakespeare. Mercuri 3 Mai: Conferințe în școli despre viața și opera marelui dramaturg; se dăna comemorativă a Academiei engleze, unde va vorbi Sir. J. W. Mackail. Vineri 5 Mai: Pelerinaj la Stratford, locul nașterii lui Shakespeare. Seara reprezentație de gală la teatrul »Memorial« sub patronajul familiei regale.

Parisul și Berlinul se pregătesc și ele în vederea acestei scumpe aniversări.

Atât la »Comedia franceză« cât și la »Deutsches Theater« se prepară cu îngrijire cicul complet al pieselor lui Shakespeare. Cu deosebire în Germania Shakespeare e ținut în cea mai mare cinste. Se știe că Reichard — cel mai desăvârșit »metteur en scene« din lume are un deosebit cult pentru autorul englez și operele lui. Ciclurile Shakespeareane, care în msi tot anul aștept, au câștigat o reputație universală și astăzi critica e unanimă în a recunoaște că nicieri nu se joacă Shakespeare mai bine ca la »Deutsches Theater« din Berlin.

—x—
Omnia-Kino. Sâmbătă și Duminică în 18 și 19 Martie 1916: »S 51 sau, Nebun sau Genial, dramă criminală în 5 acte în rolul principal Alfred Abel. — Fotografiile schimbate, comedie în 1 act. — Lupta unui scorpion cu un țoișor, (După natură), — Știri din război [după natură].

Luni și Marți în 20 și 21 Martie 1916. Serată Maria Carmi: După romanul celebru de Emil Zola: Therese Raquin, dramă în 3 acte, în rolul principal cu celebra artistă Maria Carmi. — Domniule rușter, Katzmarek, comedie umoristică în 3 acte. Știri din război, Fotografii de pe câmpul de luptă.

—x—
In pregătire Dr. Imhoff, dramă în 6 acte.

—x—
Apollo-Bio, Duminică și Luni în 19 și 20 Martie. Serată Nordisk: Senzațiune în jurnalul de dimineață — o teogedie familiară emoționantă în 3 acte. In rolul principal artiștii: Ebba Thomsen și Corlo Wieth. — Eroul de pantof — comedie în 3 acte. In rolul principal artiștii Anna Müller-Linke și Otto Treptow. — Tablouri de război de pe frontul dușman. — Bătrânul diplomaț. — Cusut dupla ține mai bine — comedie Nordisk în 2 acte.

Proprietar:
Tip. A. Muresianu; Branișca & Comp
Redactor responsabil: Ioan Lacoa

Abonați
GAZETA TRANSILVANIEI
Ioan Capeta, preș. — elnök.

„ȘERCAIANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Șercaia --- Sărkány.

CONVOCARE.

Domniil acționari ai institutului de credit și economii „ȘERCAIANA“ societate pe acțiuni în Șercaia sunt invitați la

a XII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Șercaia la 9 Aprilie 1916 la 1 oară p. m. în localul institutului.

Obiectele de pertractat:

1. Alegerea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Examinarea socotelilor anului 1915 statorirea bilanțului și darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
4. Impărțirea profitului curat.

Șercaia, la 14 Martie 1916.

DIRECȚIUNEA.

MEGHIVÓ.

A ȘERCAIANA“ hitel és takarékpénztár, részvénytársaság Sărkányban f. c. részvényesei ezenel a Sărkányban 1916 évi április hó 9 én d. u. l orakor az intézet helyiségében megtartandó

XII-ik rendes közgyűlésre,

meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Két részvényes megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
  2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
  3. Az 1915 évi zárásmadások felülvizsgálása, a mérleg megállapítása és az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvényének megadása.
  4. A tiszta nyereség felosztása.
- Sărkány 1916 márczius 14-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Activa—Vagyon Bilanț pro 1915 --- Mérlegszámla 1915 évrő. Pasiva — Teher

Bani gata — Kézpénz	45174.04
Cambii de bancă—Bankváltok 549369 47	
" hipotecare — felzálogilag	
" biztosított váltok	346668 80 896038.27
Cbligațiuni—Kötelezvények	6645 50
Efecte—Értékpapírok	50452.50
Realități—Ingatlanok	48000.—
Cont. debitoare—Adós számlák	41641.39
Anticipațiuni—Előlegek	12545.98
Mobililar — Felszerelés.	900.—
	1101397 68

Capital societar—Részvénytőke	150000.—
Fond de rezervă—Tartalékalap	122504.91
" penzii — Éyudijalap.	11709.41
" filantropic — Jótékonyalap	7754.91 141969.23
Depuneri—Betétek	664768.62
Reescompt — Vizszeszámítás	57888.—
Imprumuturi hipotecare cesionate—Engedményezett jelzálogos kölcsönök	23021.50
Cont-Curent—Folyó számla	35896.—
Dividendă neridicată—Fel nem vett osztalék	500.—
Conturi creditoare — Hitelező számlák	2432.17
Interese transitoare—Átmeneti kamatok	9382.—
Profit curat—Tiszta nyereség	15545.16
	1101397.68

Pierdere și Profit pro 1915. — Veszteség és nyereség számla 1915 évre.

Spese-Kiadások.

Venite-Bevételek.

Interese depunerilor. — Kamatok a betéteknek	53226.88
Interese de reescomp—Kamatok a vizszeszámításnak	19584.69 52811.57
Dare după depuneri — Betét kamat adó	3322.69
Dare de stat, comunală și comitatează—Államj, községi és megyei adó	9905.22 13227.91
Salare — Fizetések	9577.98 13227.91
Căuire și bani de cvartir — Házbér és lakpénz	1290 —
Spese de birou — Irodai költségek	649.81 11517.79
Amortizare la mobililar—Leírás a felszerelés számlán	146.80
Profit curat—Tiszta nyereség	15545.16
	93249.23

Interese după cambii și obligațiuni — Kamatok váltok és kötelezvények után	88285.52
Interese după efecte — Kamatok értékpapírok után	2127.50 90413.02
Venite la realități — Ingatlanok jövedelmei	2310.—
Provizioni — Jutalékok	526.21
	93249.23

Sercaia. 31 Decembrie 1915. — Sărkány, 1915 december 31-én.

Mateiu Folea,
v. președinte — al-elnök.

Victor Vlad,
cassier — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Iacob Zorca,

George Popu,

Valer Szásszabás,

Ioan Maier.

Revăzut și aprobat!

Felülvizsgáltatott és helyben hagyatott!

Șercaia, 14 Martie 1916. — Sărkány, 1916 Muzzius 14-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan Capeta,
preș. — elnök.

Ioan Boldea,

Cornel Langa,

Rosalim Mijia.

FONDATA ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FONDATA ÎN 1888.

«**A. MURESIANU**»:**BRANISCE & CO.****Braşov, Str. Prundului Nr. 15**

Acest stabiliment este provăzut cu cele mai nouă mijloace tehnice și asortat cu tot felul de caractere de litere nouă, din cele mai moderne, în casele proprii, este pus în pozițiune de a putea executa orice comandă cu promptitudine și acurateță precum :

Cărți de știință,
Literatură și didactice.

S T A T U T E.

Foi periodice.

IMPRIMATE ARTISTICE.

Registre și imprimate
pentru toate speciile de serviciuri.

Tarife comerciale,
industriale de hoteluri și restaurante.

C O M P T U R I,
ADRESE, CIRCULARE,
SCRISORI, COVERTE,
PREȚURI CURENTE, ȘI
D I V E R S E A N U N Ț U R I.

Programe elegante.

Bilete de vizită
diferite formate.

Bilete de logodnă și nuntă

Bilete de înmormântări

Comenzile eventuale se primesc în biroul tipografiei, Braşov, Strada Prundului Nr. 15.

Comenzile din afară rugăm a se adresa tipografiei

„A. MURESIANU”: BRANISCE & COMP, BRAŞOV.